

BAKI DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

**Bakı Dövlət Universitetinin
Maliyyə
HESABAT**

Maliyyə resurslarının idarə edilməsi

Universitetin gəlir bazasının BDU-nun Nizamnaməsinin 5.2-ci bəndinə uyğun olaraq dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait, fəaliyyətindən əldə olunan gəlir, o cümlədən, ödənişli təhsildən əldə edilən vəsait, ianələr, qrantlar, cəlb edilən investisiyalar və qanunla qadağan olunmayan digər vəsaitlər hesabına formalaşdırılması nəzərdə tutulur. Bununla bağlı proqnoz göstəriciləri BDU üzrə hər il üçün təsdiq edilən "Gəlir və xərclər smetası"nın gəlirlər hissəsində konkret olaraq öz əksini tapır:

- dövlət sifarişi (təhsil xərci və təqaüd) üzrə daxilolmalar;
- "SABAH" qrupları üzrə daxilolmalar;
- "Gələcəyin müəllimi" təqaüdü üzrə daxilolmalar;
- ödənişli kadr hazırlığı üzrə daxilolmalar;
- İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına və Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin vətəndaşlarına təhsil qrantlarının verilməsi üzrə daxilolmalar;
- sair daxilolmalar (elmi-tədqiqat işlərinin həyata keçirilməsi üzrə, qrantlar üzrə, təsərrüfat müqavilələri əsasında görülmüş işlər üzrə və qanunvericiliyə uyğun digər fəaliyyətlərdən daxilolmalar və s.).

Maliyyə-iqtisadi fəaliyyətin büdcə planı BDU-nun Strateji İnkişaf Planına uyğun olaraq tərtib edilir. Cari il üçün büdcənin formalaşdırılması büdcə tarazlığı prinsipinə əsaslanır və gəlir və xərclər bazasını müəyyən etməyə imkan verir.

BDU-da qısa və orta müddətli dövr üçün maliyyə resurslarının planlaşdırılması sistemi mövcuddur.

Belə ki, hər il ötən ilin faktiki göstəriciləri nəzərə alınmaqla, yeni büdcə ili və növbəti 3 il üçün fəaliyyət planına əsaslanan baza proqnoz göstəriciləri tərtib edilir və baxılması üçün BDU-nun Himayəçilər Şurasına və müvafiq dövlət qurumlarına təqdim edilir. Cari maliyyə planının məqsədi BDU-nun davamlı ödəmə qabiliyyətinin təmin edilməsidir. Maliyyə planlaşdırılmasının təşkili mərhələsində real planlaşdırmanın formalaşdırılması üçün görülməli işlərin ardıcılığı müəyyən edilir, uyğun göstəricilərin əsaslandırılması metodu seçilir.

Orta müddətli dövr üçün maliyyə planının məqsədi Universitetin dayanıqlı inkişaf dinamikasını müəyyən etməkdir.

Universitetdə maliyyə proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması zamanı aşağıdakı yanaşmalar nəzərə alınır:

- keyfiyyətli təhsil xidmətinin göstərilməsi və maliyyə potensialının gücləndirilməsi;
- xarici və daxili maliyyə risklərinin təsirinin nəzərə alınması ilə planlaşdırılan məqsədlərə çatmanın real olması;
- əldə edilmiş nəticələrin göstəricilərinin maliyyə proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması prosesində istifadə olunma imkanları;
- maliyyə planlaşdırılmasının əsaslandırılması.

Universitetin Strateji İnkişaf Planında yaxın və orta dövr üçün inkişafın istiqamətləri və hədəfləri müəyyən edilmişdir. Maliyyə resurslarının planlaşdırılması prinsipləri və vəzifələri bu inkişaf istiqamətləri və hədəflərinə uyğundur. Planlaşdırmanın əsas prinsipləri: fasiləsizlik, dəqiqlik, effektivlik, ödəmə qabiliyyətlilik, risklərin balanslaşdırılmasıdır. BDU-da SİP-ə uyğun maliyyə planlaşdırılmasının vəzifələri aşağıdakı kimi müəyyən olunur:

- keyfiyyətli təhsil xidmətləri göstərmək və maliyyə potensialını gücləndirmək məqsədilə maliyyə resurslarının akkumulyasiyası, bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi;
- təhsil fəaliyyətinin bütün istiqamətlərində struktur bölmələrinin maliyyə məsuliyyətlərini nəzərə almaqla maliyyə resurslarının bölüşdürülməsinin və yenidən bölüşdürülməsinin nisbətlərinin müəyyən edilməsi;
- Universitetin maliyyə-təsərrüfat və funksional fəaliyyətlərini yerinə yetirmək üçün maliyyə resurslarının həcmnin kifayət qədər olmasının müəyyən edilməsi;
- nəticəyə istiqamətlənmiş daxili maliyyə nəzarətinin və monitorinqinin həyata keçirilməsi üçün maliyyə informasiyasının hazırlanması.

Müasir iqtisadi şəraitdə Universitetin gəlirlərinin formalaşdırılması tək cə təhsil fəaliyyətindən deyil, geniş xidmət spektri ilə müəyyən olunur. Bunların arasında elmi-tədqiqat fəaliyyəti və innovasiyaların tətbiqindən, elmi nəticələrin kommersiyalaşdırılmasından, digər xidmətlərdən (elmi cihazlardan istifadə, istirahət, qidalanmanın təşkili və yataqxanalardan gələn gəlir), maddi-texniki bazadan (icarə, nəqliyyat xidmətinin göstərilməsi, nəşriyyat xidmətləri və s.) gələn gəlirləri misal göstərmək olar. “Endowment” fondların formalaşdırılması, sponsor vəsaitlərinin, “dövlət-özəl tərəfdaşlığı” layihəsi çərçivəsində investisiyaların cəlb olunması istiqamətində də işlər görülür.

Universitet əlavə maliyyə resurslarının cəlb olunması və artırılması üzrə fəaliyyət istiqamətlərini daima diqqət mərkəzində saxlayır:

- elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin kommersiyalaşdırılması hesabına gəlirlərin artırılması;
- faktiki maliyyə mənbəyi (büdcə və ödənişli təhsil xidmətlərindən daxilolmalar) ilə yanaşı maliyyələşmə mənbələrinin artırılması (şəxsi ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- bilavasitə təhsil xidmətlərinin istifadəçilərinin maliyyələşdirmə sferalarının genişləndirilməsi.

Universitet yaxın gələcəkdə öz tədris-təcrübə və istirahət mərkəzi, tələbə yataqxanaları, nəqliyyat vasitələri, yeməxana, və s. xidmətlərindən gəlir götürmək imkanlarını (BDU tərəfindən yaradılmış BUİLD MMC vasitəsilə) müzakirə edir və planlaşdırır.

BDU-da hər il üçün “Gəlir və xərclər smetası” formalaşdırılır. Smetada əldə olunan maliyyə resursları: dövlət sifarişi (təhsil xərci və təqaüd) üzrə; “SABAH” qrupları üzrə; “Gələcəyin müəllimi” təqaüdü üzrə; ödənişli kadr hazırlığı üzrə; İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına və Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin vətəndaşlarına təhsil qrantlarının verilməsi üzrə və digər mənbələrdən daxilolmalar üzrə göstəricilər ayrılıqda göstərilir. Maliyyə daxilolmaları haqqında məlumatlar daxili və xarici maraqlı tərəflər üçün şəffafdır. BDU-nun rektoru BDU Himayəçilər Şurasına Universitetin cari fəaliyyəti haqqında illik hesabat verir, qanunvericiliyə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına da müvafiq hesabatlar təqdim olunur. Qeyd edək ki, zəruri ehtiyaclarla bağlı malların (iş və xidmətlərin) satın alınması “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun həyata keçirilir və hər büdcə ilinin yekunu üzrə Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasına hesabat verilir.

Universitetin fəaliyyətindən əldə etdiyi vəsait BDU Nizamnaməsinin 5.13-cü və 5.14-cü bəndlərinə uyğun olaraq yalnız təhsilin inkişafına, müəssisənin maddi-texniki bazasının inkişafına, təhsilənlərin və təhsilverənlərin sosial müdafiəsinə, habelə Elm və Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi məbləğdə Təhsilin İnkişafı Fonduna yönəldilir və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 10 sentyabr tarixli 257 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət orqanlarının strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumlar tərəfindən işlər görülməsindən və xidmətlər göstərilməsindən əldə edilən vəsaitdən (o cümlədən tutulan xidmət haqlarından) istifadə Qaydası”nın tələbləri gözlənilməklə xərclənilir.

Maliyyə resurslarının əldə olunması və istifadəsi üzrə büdcə smetasının hazırlanması və təsdiq edilməsi proseduru Azərbaycan Respublikasının “Büdcə sistemi haqqında” Qanununun tələbləri gözlənilməklə, öz Nizamnaməsinin 7.1-ci bəndində qeyd edildiyi kimi, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə publik hüquqi şəxslər üçün müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir.

Belə ki, BDU üzrə hər büdcə ili üçün Elm və Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla “Gəlir və xərclər smetası” təsdiq edilir. Bu sənəddə ilin əvvəlinə qalıq, gəlir mənbələri, il ərzində daxilolmalar və xərclərin iqtisadi təsnifatının paraqrafları səviyyəsində təyinatı göstərilir. Cari büdcə ili ərzində, adətən 9 aylıq hesabatın yekunu üzrə aparılmış təhlillərə əsasən maliyyə resurslarından daha səmərəli istifadə edilməsi, onların dövriliyinin sürətləndirilməsi məqsədilə dəqiqləşdirilmiş “Gəlir və xərclər smetası” təsdiq edilir.

Universitetin missiyasına əsaslanaraq, fiziki və texnoloji resursların daimi qiymətləndirilməsi, hazırkı dövr üçün tələblər və gələcək planlar büdcənin real planlaşdırılmasının və bölüşdürülməsinin əsasını təşkil edir. Maliyyə cəhətdən Universitetin fəaliyyətinin stabil və dayanıqlı olması tələbələrə göstərilən xidmət və verilən təhsilin keyfiyyətinin artırılmasını təmin edir. Universitetin maliyyə vəsaitləri əsasən akademik məqsəd və proqramlara ayrılır.

Universitetdə maliyyə vəsaitinin daxil olması və bölüşdürülməsi üzrə qəbul olunmuş ciddi nəzarət sistemi mövcuddur. Belə ki, daxilolma və xərclər üzrə əməliyyatlar yalnız köçürmə yolu ilə və xüsusi proqram təminatına əsasən həyata keçirilir və hər günün sonu üçün kassa icrasını təmin edən həm Xəzinədarlıq idarəsi, həm də Agent-bank ilə gündəlik üzləşmələr aparılır. Bu da maliyyə vəsaitlərinin düzgün və dəqiq uçotunun aparılmasını şərtləndirir, digər tərəfdən isə təsdiq edilmiş “Gəlir və xərclər smetası”nın surətinin kassa icrasının təminatçıları da olması, xərclərin iqtisadi təsnifatın paraqrafları səviyyəsində smetaya uyğun müvafiq təyinatlara, eləcə də təsdiq edilmiş rəqəmlər həddində köçürülməsinə qarşılıqlı nəzarəti təmin etmiş olur.

Bundan başqa, mühasibatlıq elektron bazasında formalaşdırılmış sistemlə təhsil haqlarının ödənilməsinin gündəlik hesabatı aparılır, təhsil borcları haqqında həftəlik məlumatlar təhlil olunur, rəhbərliyə məlumat verilir və fakültə üzrə məsul şəxslərin nəzərinə çatdırılır.

BDU üzrə zəruri malların (iş və xidmətlərin) alınmasına maliyyə vəsaitinin ayrılması Universitetin struktur bölmələrinin tələbnamələrinə əsasən formalaşdırılmış satınalma planına uyğun aparılır. Əmək haqlarının hesablanması təsdiq olunmuş ştat cədvəlinə və hər ay üçün tərtib edilmiş müvafiq tabellərə əsasən həyata keçirilir.

Ümumiyyətlə, maliyyə vəsaitlərinin daxil olması və bölüşdürülməsi üzrə Maliyyə və təminat Departamenti tərəfindən illik hesabat hazırlanır və Elmi Şuranın müzakirəsinə təqdim edilir.

Maliyyə hesabatı aşağıdakıları əhatə edir:

- uyğun hesabatların hazırlanması;
- plan üzrə göstəricilərin tərtib və təsdiq olunması;
- Universitetin texniki-iqtisadi göstəriciləri bazasının formalaşdırılması.

Maliyyə resurslarının istifadə olunmasının effektivliyinin qiymətləndirilməsi aşağıdakı meyarlar əsasında aparılır:

- tərtib olunmuş dövlət statistik forma hesabatlarının göstəriciləri;
- maliyyə hesabatlarının göstəriciləri;
- Universitetin təhsil prosesinin maddi-texniki bazasının, sosial sferasının maliyyə resursları ilə stabil təmin olunması, yəni, Universitetin təhsil, elm və innovasiya fəaliyyətinin inkişafı üçün maliyyə dayanıqlılığı.

BDU-da malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi qanunvericiliyin tələbləri gözlənilməklə, 2001-ci il 27 dekabr tarixli 245-IIQ sayılı “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (<https://e-qanun.az/framework/1029>) uyğun olaraq həyata keçirilir. Bu zaman BDU-nun illik “Gəlir və xərclər smetası”nda təsdiq edilmiş nəzarət rəqəmləri həddində (illik göstəricilərin mallar və müqavilələr üzrə bölünməsinə yol verməmək şərti ilə) tərtib edilmiş ehtimal qiymətlərinə əsasən müvafiq icra hakimiyyəti tərəfindən təsdiq edilmiş minimum göstəricilərdən asılı olaraq müvafiq satınalma metodundan istifadə edilir və tenderin nəticəsi üzrə lazımi tədbirlər həyata keçirilir.

Malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi üzrə maliyyə və mühasibat əməliyyatları qanunvericiliyin tələblərinə uyğun təşkili olunur (<https://e-qanun.az/framework/1029>).

Malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi mövcud qanunvericiliyin tələbləri gözlənilməklə (tender və s.), təsdiq edilmiş müqavilə əsasında və müqavilədə təsbit edilmiş “Qiymətlərin razılaşdırılması protokolu”na uyğun həyata keçirilir. Vəsaitlər elektron qaydada təqdim edilmiş təsdiqedicilərin sənədləri əsasında köçürülür. Mallar anbara mədaxil edildikdən sonra müvafiq təhvil-təslim aktları mühasibatlıqda qeydə alınır və lazımi müxabirləşmələr yazılır.

BDU Nizamnaməsinin 7.1-ci bəndinə uyğun olaraq, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (<https://e-qanun.az/framework/5458>) ilə publik hüquqi şəxslər üçün müəyyən edilmiş qaydada mühasibat uçotu aparılır, maliyyə hesabatları tərtib, təqdim və dərc edilir. Universitet, həmçinin dövrü olaraq müvafiq dövlət orqanlarına hesabatlar təqdim edir (Dövlət Vergi Xidməti, Dövlət Statistika Komitəsi, Elm və Təhsil Nazirliyi və s.).

“Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun (<https://e-qanun.az/framework/5458>) 12-1.6 bəndinə əsasən publik hüquqi şəxs olduğu üçün Universitetin hesabatları portala yerləşdirilir, dərc edilir.

BDU-da daxili audit bölməsi üzrə vəzifələr vakant olduğu üçün daxili audit Maliyyə və təminat Departamenti tərəfindən həyata keçirilir. Hər ayın yekunu üzrə əmək haqlarının, təqaüdlərin vaxtında ödənişləri üzləşdirilir.

Universitetin maliyyə resurslarının əldə olunması və istifadəsi üzrə fəaliyyəti mütəmadi olaraq müvafiq dövlət nəzarət orqanları tərəfindən audit edilir. Belə ki, növbəti kənar dövlət maliyyə nəzarəti tədbiri olaraq Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Kollegiya iclasının 15.01.2020-ci il tarixli Q-4 nömrəli və 05.03.2020-ci il tarixli Q-27 nömrəli qərarları ilə təsdiq edilmiş proqramlara və Hesablama Palatası tərəfindən verilmiş 17.01.2020-ci il tarixli 1/6/05-02 nömrəli vəsiqəyə əsasən müvafiq audit qrupu tərəfindən 2020-ci ilin 01 yanvar tarixinə BDU üzrə daxilolmaların və xərclərin proqnozlaşdırılması və icrasının uyğunluğunun auditi aparılmış və aşkar edilmiş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün BDU tərəfindən lazımi tədbirlər görülərək (debitor borclarının bağlanması, çatışmazlıq və dəyən zərərlərin ödənilməsi, artıq və əskik ödənişlər üzrə yenidən hesablamalara əsasən tutulma və ödənişlər və s.), nəticəsi barədə Hesablama Palatasına və Elm və Təhsil Nazirliyinə müvafiq hesabat (təsdiqedicə sənədlər əlavə edilməklə) verilmişdir.

BDU özünümaliyyələşdirmə prinsipinə keçdikdən sonra maliyyə resurslarının əldə olunması mənbələrinin, onların istifadə istiqamətlərinin daima təkmilləşdirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir və maliyyə resurslarının yeni mənbələrinin formalaşması, ondan səmərəli istifadə olunması Universitetin inkişafının əsas hədəflərindəndir. Bu istiqamətdə Universitetin maliyyə resurslarının mövcud vəziyyəti, onların tərkibi və quruluşu (kreditor və debitor borclarının düzgün idarə olunması, onun ehtiyatlarının vəziyyəti), maliyyə resurslarının idarəedilməsi problemləri təhlil edilir, onların idarə edilməsinin səmərəliliyi qiymətləndirilir (maliyyə resurslarının istifadə olunmasının səmərəliliyi ilk növbədə onların məqsədli istifadəsini özündə ehtiva edir). Müdafiə olunan xərclər nəzərə alınmaqla investisiya qərarları da müəssisənin maliyyə resurslarının idarə edilməsi prosesinin olduqca əhəmiyyətli və eyni zamanda əsas tərkib hissəsini təşkil edir, çünki onların böyük hissəsinin uzun dövr ərzində dövriyyədən qaldırılmasına gətirib çıxarır. Məlum olduğu kimi, maliyyə resurslarının idarə edilməsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi əhəmiyyətli dərəcədə aktivlərə qoyulan investisiyaların səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi ilə əlaqədardır.

TM-in maliyyə təminatı	2019	2020	2021	2022
Ümumi gəlir¹	60.7 mln	61.8 mln	71.9 mln	163.2 mln
Ümumi xərclər	48.2 mln	57.3 mln	62.5 mln	173.5 mln
Müəssisənin ümumi büdcəsi	72.7 mln	86.4 mln	101 mln	181.4 mln
Borc almaq	0	0	0	0
Qalıq	N/A	N/A	N/A	28.2 mln

¹ AZN

Bakı Dövlət Universitetinin Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi tərəfindən aparılan akkreditasiya qiymətləndirmələrində maliyyə istiqaməti üzrə nəticələri

Maliyyə resurslarının idarə edilməsi

ATM-in maliyyə resurslarının (dövlət büdcəsi, ödənişli təhsil, elmi-tədqiqatlar, ianələr, qrantlar və s.) mənbələrinin onun Nizamnaməsinə uyğunluğu

BDU Nizamnaməsinin 5.2 bəndində göstərilir ki, Universitetin əmlakı nizamnamə fondundan, təsisçinin ona verdiyi digər əmlakdan, dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitdən, fəaliyyətindən əldə olunmuş gəlirdən, o cümlədən, ödənişli təhsildən əldə edilən vəsaitdən, ianələrdən, qrantlardan, cəlb edilən investisiyalardan və qanunla qadağan olunmayan digər vəsaitdən formalaşdırılır. Verifikasiya olunan zaman BDU-nun maliyyə təminatı məsələlərinin Nizamnaməyə uyğunluğu öz təsdiqini tapmışdır.

Maliyyə resurslarının qısa və orta müddətli dövr üçün planlaşdırma səviyyəsi

BDU-da qısa və orta müddətli dövr üçün maliyyə resurslarının planlaşdırılması sistemi mövcuddur. Belə ki, hər il ötən ilin faktiki göstəriciləri nəzərə alınmaqla, yeni büdcə ili və növbəti 3 il üçün fəaliyyət planına əsaslanan baza proqnoz göstəriciləri tərtib edilir və baxılması üçün BDU-nun Himayəçilər Şurasına və müvafiq dövlət qurumlarına təqdim edilir.

Maliyyə resurslarının planlaşdırılması, istifadəsi və monitorinqi üzrə fəaliyyətlərin müəssisənin SİP-ə uyğunlaşdırılması vəziyyəti

Maliyyə resurslarının planlaşdırılması prinsipləri və vəzifələri BDU-nun strateji inkişaf istiqamətləri və hədəflərinə uyğundur. Planlaşdırmanın əsas prinsipləri: fasiləsizlik, dəqiqlik, effektivlik, ödəmə qabiliyyətlilik, risklərin balanslaşdırılmasıdır. Verifikasiya zamanı SİP 2021-2030 üzrə maliyyə resurslarının planlamalarının aparılması barədə yetərli məlumatlar təqdim edilməmişdir.

Əlavə maliyyə resurslarının əldə etmək imkanlarının vəziyyəti

Universitetin əlavə maliyyə resurslarının əldə etmək imkanları var. Bu əsasən qrantlar və elmi patentlərin hesabına reallaşdırılır. Universitet əlavə maliyyə resurslarının cəlb olunması və artırılması üzrə fəaliyyət istiqamətlərini genişləndirməkdə maraqlıdır.

- Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin kommersiyalaşdırılması hesabına gəlirlərin artırılması;
- Faktiki maliyyə mənbəyi (büdcə və ödənişli təhsil xidmətlərindən daxilolmalar) ilə yanaşı maliyyələşmə mənbələrinin artırılması (şəxsi ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.);
- Bilavasitə təhsil xidmətlərinin istifadəçilərinin maliyyələşdirmə sferalarının genişləndirilməsi.

• Digər xidmətlərdən (elmi cihazlardan istifadə, istirahətin, qidalanmanın təşkili və yataqxanalardan gələn gəlir), maddi-texniki bazadan (icarə, nəqliyyat xidmətinin göstərilməsi, nəşriyyat xidmətləri və s.) gələn gəlirləri artırmaq.

Universitet yaxın gələcəkdə öz tədris-təcrübə və istirahət mərkəzi, tələbə yataqxanaları, nəqliyyat vasitələri, yeməxana, və s. xidmətlərindən gəlir götürmək imkanlarını (BDU tərəfindən yaradılmış BUİLD MMC vasitəsilə) müzakirə edir və planlaşdırır. Eyni zamanda “Endowment” fondların formalaşdırılması, sponsor vəsaitlərinin, “dövlət-özəl tərəfdaşlığı” layihəsi çərçivəsində investisiyaların cəlb olunması istiqamətində də işlər aparılmaqdadır.

TM-in maliyyə təminatı	2017	2018	2019	2020	2021
Ümumi gəlir	43.141413	48.073933	60.754678	61.883082	71.929844
Ümumi xərclər	42.543408	44.815825	48.204680	57.379350	62.541860
Müəssisənin ümumi büdcəsi	51.896556	56.848574	72.787427	86.465829	101.016323
Təhsil haqqı istisnaolmaqla digər daxilolmalar ümumi daxilolmalara nisbəti	0.038	0.037	0.020	0.037	0.038

Bu cədvəldən göründüyü kimi BDU-da Təhsil haqqı istisna olmaqla digər daxil olmaların ümumi daxilolmalara nisbətinin artırılmasına ehtiyac olduğunun qeyd etmək lazımdır.

Əldə olunan maliyyə resurslarının şəffaflıq səviyyəsi

Maliyyə resurslarından əldə olunması və istifadəsi üzrə kənar auditin, nəzarət tədbirlərinin mövcudluğu

Son 5 ildə iki dəfə Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatası tərəfindən müvafiq yoxlamalar həyata keçirilmişdir. 2020-ci ilin yanvar ayında Hesablama Palatası tərəfindən kənar audit yoxlaması aparılmış, lakin pandemiya səbəbilə və inventarizasiyanın tamamlanmaması səbəbilə proses yarımçıq qalmışdır. Sonradan 2021-ci ildə BDU-da inventarizasiya prosesi yekunlaşdırılmış, bununla bağlı cari ildə Auditor rəyinin verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Maliyyə hesabatlılığı Elmi Şuralarda vaxtaşırı təqdim edilir. BDU-nun maliyyə hesabatları auditor rəyi ilə birlikdə rəsmi internet səhifələrində və ya mətbu orqanda dərc etməsi və ya yerləşdirilməsi təşkil olunmamışdır.

Maliyyə resurslarından istifadənin ATM-in Nizamnaməsinə uyğunluğu. Maliyyə resurslarının əldə olunması və istifadəsi üzrə büdcə smetasının hazırlanması və təsdiq edilməsi prosedurunun ATM-in Nizamnaməsinə uyğunluğu

BDU-nun Nizamnaməsinə görə Universitetin fəaliyyətindən əldə etdiyi vəsait yalnız təhsilin inkişafına, müəssisənin maddi-texniki bazasının inkişafına, təhsilalanların və

təhsilverənlərin sosial müdafiəsinə, habelə Təhsil Nazirliyinin müəyyən etdiyi məbləğdə Təhsilin İnkişafı Fonduna yönəldilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Universitetin Nizamnaməsinin 5.2-ci bəndində göstərilən mənbələrdən (büdcə vəsaiti istisna olmaqla) daxil olan vəsait hesabına əldə etdiyi əmlak qanunvericiliyə uyğun olaraq onun mülkiyyətinə daxil edilir (Nizamnamənin 5.12- ci bəndi).

Verifikasiya zamanı BDU-nun Maliyyə və təminat departamenti tərəfindən Universitetin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatlar, maliyyə fəaliyyətinin nəticələri haqqında hesabatlar, pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar xalis aktivlərdə dəyişikliklər haqqında hesabatlar təqdim olunmuşdur.

BDU-nun Nizamnaməsinin 3.1.18-ci bəndinə əsasən Universitetə ayrılan büdcə vəsaitindən, kredit, grant və digər maliyyə vəsaitindən təyinatı üzrə səmərəli istifadə olunmasını təmin etmək Universitetin əsas vəzifə və hüququ olaraq tanınmışdır. Verifikasiya zamanı təqdim olunan maliyyə sənədlərində büdcə- gəlir və xərc smetalarında qeyd olunan istiqamətlər üzrə bu prinsiplərin qorunduğu aydın olmuşdur.

Maliyyə resurslarından təyinatı üzrə istifadəsinə cari nəzarətin həyata keçirilməsi səviyyəsi

Universitet Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi müvafiq normativlərə uyğun maliyyələşdirilir (Nizamnamənin 5.9 bəndi). Rektor - Universitetin fəaliyyət istiqamətlərinə aid məsələlərlə bağlı qəbul olunmuş aktların icrasını təşkil edir, yoxlayır və buna nəzarəti həyata keçirir (Nizamnamənin 4.12.7 bəndi). Universitetə ayrılan büdcə vəsaitindən, kredit, grant və digər maliyyə vəsaitindən təyinatı üzrə səmərəli istifadə olunmasını təmin edir və buna nəzarəti həyata keçirir (Nizamnamənin 4.12.12 bəndi). Universitet idarə, filial, nümayəndəlik və təsərrüfat cəmiyyətlərinin, habelə tabeliyindəki digər qurumların maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin yoxlanılmasını təmin edir (Nizamnamənin 6.5-ci bəndi). Universitetə ayrılan büdcə vəsaitindən, kredit, grant və digər maliyyə vəsaitindən təyinatı üzrə səmərəli istifadə olunmasını təmin etmək (Nizamnamənin 5.6 cı bəndi) BDU- nun struktur bölməsi olan Maliyyə təminat Departamenti Universitetdə həyata keçirilən satınalmaların səmərəliliyinə və bağlanmış satınalma müqavilələrinin icrasına nəzarət edir. Universitetin illik smetaların icra vəziyyətini təhlil edir, səlahiyyətləri daxilində bu işlərin təşkilinə nəzarət edir. Departament Universitetdə əsas fəaliyyət göstəriciləri üzrə proqnozların icrasının monitorinqini və qiymətləndirilməsini həyata keçirir.

Malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi üzrə satınalma prosedurlarının qanunvericiliyin tələblərinə uyğun təşkili vəziyyəti

BDU-nun Maliyyə Təminat Departamenti Universitet və onun strukturlarında satınalmaların həyata keçirilməsinə nəzarət edir. Bağlanmış satınalma müqavilələrinin icrasına nəzarət edir. Departament daxilində fəaliyyət göstərən Maliyyə şöbəsinin iş planında və təqdim olunmuş hesabatlardan aydın olur ki, şöbə il ərzində satınalma ilə bağlı prosedurun müəyyən edilməsi və qanunla icazəsi tələb olunan satınalma prosedurlarını həyata keçirir. Malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin

göstərilməsi mövcud qanunvericiliyin tələbləri gözlənilməklə (tender və s.), təsdiq edilmiş müqavilə əsasında və müqavilədə təsbit edilmiş “Qiymətlərin razılaştırılması protokolu”na uyğun həyata keçirilir. Dövlət satınalmaları üzrə vahid internet portalı vasitəsilə müvafiq işlər görülür, hesabatlar təqdim edilir.

Malların alınması, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi üzrə maliyyə və mühasibat əməliyyatlarının qanunvericiliyin tələblərinə uyğun təşkili vəziyyəti

Universitet “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə publik hüquqi şəxslər üçün müəyyən edilmiş qaydada mühasibat uçotu aparır, maliyyə hesabatlarını tərtib, təqdim və dərc edir. Universitet “Rəsmi statistika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq statistik hesabatları tərtib və təqdim edir (Nizamnamənin 7.1 və 7.2 bəndi). BDU-nun Maliyyə Təminat Departamenti daxilində fəaliyyət göstərən Mühasibat uçotu və hesabatı şöbəsi Universitet aktivlərinin və öhdəliklərinin inventarizasiyasının aparılması və onların mühasibat uçotu hesablarında düzgün əks etdirilməsini təmin edir. SİNAM ERP proqramı vasitəsilə malların (iş və xidmətlərin) anbara mədaxil və məxaric sənədlərinin icra edilməsini təmin edir.

Maliyyə və mühasibat hesabatlarının qanunvericiliyin tələblərinə uyğun tərtib olunması və aidiyyəti orqanlara (vergi, statistika, Nazirlik və s.) təqdim olunması vəziyyəti

Universitetin Maliyyə Təminat Departamenti dövrü olaraq müvafiq dövlət orqanlarına-Maliyyə Nazirliyi, Dövlət Vergi Xidməti, Dövlət Statistika Komitəsi, Elm və Təhsil Nazirliyi və s. hesabatlar təqdim edir. Maliyyə Təminat Departamentinin illik iş planları və hesabatları təqdim edilmişdir.

Maliyyə və mühasibat hesabatlarının qanunvericiliyin tələblərinə uyğun dərc olunması vəziyyəti

BDU Nizamnamənin 7.1-ci bəndinə əsasən Universitet “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə publik hüquqi şəxslər üçün müəyyən edilmiş qaydada mühasibat uçotu aparır, maliyyə hesabatlarını tərtib, təqdim və dərc edir. Verifikasiya zamanı aydın olmuşdur ki, maliyyə hesabatlarının dərc olunması həyata keçirilmir. Yeni yaradılacaq rəsmi internet saytında bu tipli hesabatların yayımlanması gələcəkdə nəzərdə tutulur.

Maliyyə resurslarından əldə olunması və istifadəsi üzrə daxili audit bölməsinin nəzarət tədbirlərinin mövcudluğu

BDU Nizamnaməsinin 6.7 bəndinə əsasən Universitetdə daxili audit bölməsinin fəaliyyəti nəzərdə tutulmuşdur və bu bölmənin fəaliyyətinə Hıməyəçilər Şurası nəzarət edir və fəaliyyətinə dair hesabatlar alır, habelə onun üzvlərinin vəzifəyə təyin və

vəzifədən azad edilməsi barədə qərar qəbul edir. Lakin məlum olmuşdur ki, bu bölmənin fəaliyyəti audit vəzifəsinin vakansiyada olması səbəbindən tam təmin edilməmişdir. Gələcəkdə Himayəçilər Şurası ilə razılaşdırmaqla bu bölmənin fəaliyyətinin tam təmin edilməsilə bağlı planların/təşəbbüslərin mövcud olduğu qeyd edilmişdir.

Maliyyə resurslarının əldə olunması mənbələrinin və istifadəsi istiqamətlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə fəaliyyətin olması vəziyyəti

Maliyyə resurslarının əldə olunması mənbələrinin və istifadəsi istiqamətlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə fəaliyyətin olması vəziyyətilə bağlı mütəmadi olaraq maliyyə resurslarının əldə olunması mənbələrinin və istifadəsi istiqamətlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə fəaliyyət həmin resursların aidiyyəti üzrə xərcləmələrin təhlili ilə aparılır.